

ВОЛОДИМИР
СОРОКІН

КАРТА СВІТУ

ЦУКРОВИЙ
КРЕМЛЬ

Харків
«Фоліо»
2010

МАРФУШИНА РАДІСТЬ

Зимовий промінь сонячний, пройшовши крізь вікно, вкрите памороззю, влучив Марфушеньці прямо в ніс. Розплющила Марфуша очі, чхнула. На найцікавішому місці промінь сонячний розбудив: про зачарований синій ліс Марфуша знову сон бачила, про шустряків волохатих у лісі тому. Підморгували шустряки волохаті з-за дерев синіх, висовували язики вогненні з ротів своїх гарячих, виписували язиками тими на корі дерев ієрогліфи світляні, давні-прадавні, складні-прескладні, такі, що їх і китайці не знають, такі, що страшні та великі *таємниці* відкривають. Дух забиває від сну того, але бачити його чомусь дуже приємно.

Скинула Марфуша ковдру ногою, потяглася, побачила на стіні живу картинку з Іллею Муромцем, що скаче на довгогривому Сивці-Бурці, та й згадала — остання неділя сьогодні. Остання неділя різдвяного тижня. Та й гарно ж як! Різдво святе іще й досі не скінчилось! До школи тільки-но завтра йти. Цілий тиждень відпочивала Марфушенька. Сім днів будильник *м'який* о сьомій годині не булькав, бабуся за ноги не смикала, батько не сварив, мати не квапила, ранець із розумною машиною спини не муляв.

Підвелася Марфуша з ліжка, позіхнула, постукала в перегородку дерев'яну:

— Ма-м!

Тиша.

— Ма-а-ам!

Заворушилась мама за перегородкою:

— Чого тобі?

— Нічого...

— Як нічого — то й спи собі, вертухо...

Та Марфушеньці вже спати не хочеться. Глянула вона на вікно замерзле, сонцем осяяне, і згадала враз, *яка* неділя сьогодні. Аж на місці підскочила, аж у долоні сплеснула:

— Подаруночок!

Нагадало сонечко, нагадали узори на склі морозяні про *найголовніше*:

— Подаруночок!

Пискнула Марфуша радісно. І злякалася зразу:

— А котра ж бо година?!

Вискочила в сорочечці нічній, з косою розплетеною-розкуйовдженою за перегородку, на годинник зирк: о пів на десяту всього лише! Поклала хрест на ікони:

— Слава тобі, Господи!

Подаруночок-бо тільки о шостій вечора буде. О шостій вечора, в останню неділю Різдва!

— Та чого ж це тобі не спиться? — невдоволено звелася мама на ліжку.

Завовтузився, засопів собі носом батько, що лежав побіч мами, та очей не розплющив: пізно прийшов він учора з площі Міуської, де торгував своїми портсигарами дерев'яними, а вночі

знов стамескою стукав, колисочку лагодив для майбутнього братика Марфушиного. А от бабця за піччю вмить прокинулась, закашляла, захрипіла, сплюнула, бурмочучи:

— Пресвята Богородице, прости і помилуй нас...

Побачила Марфушу, засичала:

— Що ж ти, змія, батькові спати не даєш?

Закашляв і дід у кутку своєму, за іншою перегородкою. Марфуша шмиг до вбиральні — від бабці подалі. А то ще у волосся вчепиться. Бабця зла. А дід добрий, говіркий. Матінка серйозна, але хороша. А батечко мовчазний і похмурий завжди. Ото й уся родина Марфушина.

Справила нужду Марфуша, вмилала лице, на себе в дзеркало поглядаючи. Подобається Марфуша сама собі: личко біле, без ластовиння, волосся русяве, рівне, гладеньке, очі сірі, як у мами, ніс манюсінський, та не кирпатий, як у тата, вуха великі, дідові, а брови чорні, бабусині. В одинадцять років своїх Марфуша багато вміє: вчиться на «добре», з розумною машиною «на ти», по клаві всліпу друкує, по-китайському вже чимало слів знає, мамі допомагає, хрестиком вишиває і бісером, у церкві співає, молитви легко запам'ятовує, пельмені ліпить, підлогу мие, пере.

Витягла Марфуша зі склянки свою щітку зубну — дракончика жовто-червоного, оживила, напоїла зубним еліксіром, сунула в рот. Приснув дракончик на язик *м'ятою-смачнятною*, напав на зуби, забуркотів. А Марфушенька тим часом гребінець у волосся запускає. Взявсь гребінець *шаруватий* за роботу свою звичну, поповз-задзижчав по волосся Марфуші русявому. Гарне волосся в Марфуші! Гладеньке, довге, шовковисте. Одне задоволення гребінцеві по ньому ковзати. Розчесала вона волосся, повернулася до маківки та й стала косу заплітати. Марфушенька

щітку-дракончика з рота на руку виплюнула, промила, у склянку поставила. Підморгнув їй дракончик-зубочист оком своїм вогняним та й завмер до наступного ранку.

А на кухні вже бабуся невтомна кличе-клопочеться:

— Марфо, самовар став!

— Зараз, баб! — крикнула Марфуша у відповідь, гребінець китайський підганяючи:

— Куай-і-дярр!¹

Забурчав гребінець голосніше, замигтіли його м'які зубці у волоссі руському швидше. Вибрала Марфуша бантик оранжевий і пару вишеньок, дочекалася, доки гребінець своє діло скінчить, та й через перегородки — на кухню.

Під силу Марфуші набрати самовар півторавідерний: налила води, луб'я запалила, кинула до жерла чорного, а згори — шишок соснових, по які вони всім класом аж до Срібного Бору їздили. Три мішки шишок набрала Марфуша за тиждень. Неабияка батькам поміч. І Москві-матінці.

Затріщало луб'я, Марфуша на шишки трісочки поклала березові, патрубок вставила, а другий кінець — у дірку в стіні. Там, за стіною — труба пічна, загальна, на всю їхню шістнадцятиповерхівку. Загув самовар весело, затріскотіли шишки.

А бабця вже тут як тут: тільки молитву вранішню прочитала, одразу ж пічку топить заходилася. Тепер уже всі в Москві пічки топлять уранці, готують обід у печі руській, як Государ звелів. Велика це поміч Росії і значна економія газу дорогоцінного. Любить Марфуша дивитися, як дрова в печі розгораються. Та сьогодні — ніколи. Сьогодні день особливий.

¹ Швидше! (*Кит.*)

Пішла Марфуша до свого куточка, вбралася, помолилась хутко, віддала поклон живому портрету Государя на стіні:

— Дай, Боже, здоров'я Государю Василю Миколайовичу!
Посміхається їй Государ, очима блакитними привітно поглядає:

— Здрастуй, Марфо Борисівно.

Дотиком руки правої Марфуша розумну машину свою ожирила:

— Здрастуй, Розумнице!

Загоряється булька блакитна у відповідь, підморгує:

— Здрастуй, Марфушо!

Стукає Марфуша по клаві, входить до інтерда, зриває з Дерева Знань листки новин шкільних:

Різдвяні молебні учнів церковнопарафіяльних шкіл.

**Всеросійський конкурс крижаної скульптури
государевого коня Будимира.**

Лижний забіг з китайськими роботами.

**Катання на санчатах з Воробйових гір.
Почин учнів 62-ї школи.**

Зайшла Марфуша на останній листок: *Учні церковнопарафіяльної школи № 62 вирішили навіть під час Світлого Празника Різдва Христового надавати патріотичну допомогу більшовському цегельному заводу в рамках державної програми «Велика Російська Стіна».*

Не встигла до особистих новинок заскочити, а позаду вже дід тютюновим духом задихав:

— Доброго ранку, пострибухо! Що там нового у світі?

— Школярі й на Різдво цеглу ліплять! — відповідає Марфуша.

— Он воно як! — хитає дід головою, на бульку сяючу поглядаючи. — Молодці! Так, дивись, до Великодня стіну й закінчать!

А сам пальцем Марфушу в бік. Сміється Марфуша, посміхається й дід у вуса сиві. Гарний дідусь у Марфуші. Добрий він і говіркий. Багато, ой як багато бачив він на віку, багато розказував онучці про Росію: і про Смуту Червону, і про Смуту Білу, і про Смуту Сіру. І про те, як батько Государя, Микола Платонович, Кремль побілити наказав, а мавзолей із заколотником червоним за мить зніс, і про те, як палили на площі Красній люди руські паспорти свої закордонні, і про Відродження Росії, і про героїчних опричників, що ворогів внутрішніх давлять, і про чудових дітей Государя та Государині, про чарівних ляльок їхніх, і про білого коня Будимира.

Лоскоче дід Марфушу бородою своєю:

— Ану, вертухо, спитай-но свою Розумницю, скільки там цеглин у Стіні ще бракує?

Питає Марфуша. Відповідає Розумниця слухняним голосом:

— До завершення Великої Російської Стіни залишилось покласти 62 876 543 цеглини.

Підморгує дід повчально:

— От, онученько, якби кожен школяр та виліпив по цеглинці із глини вітчизняної, тоді Государ wraz стіну закінчив би й почалось би в Росії життя щасливе.

ЗМІСТ

Марфушина радість	5
Каліки перехожі	28
Коцюба.	39
Коцюба. <i>Російська народна казочка</i>	45
Сон	63
Обід	70
Петрушка	91
Кабак	105
Черга	119
Лист	134
На заводі	146
Кіно	154
Underground	167
Дім розпусти	182
Хлюпіне	194
Опала	207